

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0518U002718

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-12-2018

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бердар Маргарита Михайлівна

2. Berdar Marharyta Mykhailivna

Кваліфікація: к. е. н., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 08.00.04

Назва наукової спеціальності: Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 05-12-2018

Спеціальність за освітою: Фінанси і кредит

Місце роботи здобувача: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, 64/13, м. Київ, Київ, 01601, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 79.051.01

Повне найменування юридичної особи: Чернігівський національний технологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, 95, м. Чернігів, Чернігівський р-н., Чернігівська обл., 14035, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Приватний вищий навчальний заклад "Український гуманітарний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 30366752

Місцезнаходження: вул. Інститутська, 14, с. Буча, Києво-Святошинський р-н., Київська обл., 08292, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 06.81

Тема дисертації:

1. Домінанти розвитку підприємств харчової промисловості України в умовах інституційних змін
2. Dominates of development of enterprises of the food industry of Ukraine in conditions of institutional changes

Реферат:

1. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). – Чернігівський національний технологічний університет Міністерства освіти і науки України, Чернігів, 2018. Дисертація виконана у ПВНЗ «Український гуманітарний інститут». Дисертація є рукописом, у якому обґрунтовано теоретико-методологічні засади розроблено практичні рекомендації з формування домінантних складових розвитку підприємств харчової промисловості та управління процесами їх реалізації в умовах інституційних змін. Визначено сутнісні характеристики харчопродовольчого комплексу у складі переробної промисловості України та окреслено напрями гармонізації їх інтересів з іншими сферами економічної діяльності. У роботі розкрито теоретичні аспекти становлення впливу харчової промисловості на процеси суспільного відтворення та особливості управління розвитком цих підприємств в умовах ефектів та суперечностей

трансформаційного періоду. Обґрунтовано методологічні підходи до оцінки розвитку підприємств харчової промисловості в сучасних умовах. Зокрема визначено чинники впливу на якісно нові зміни їх стану для забезпечення конкурентоспроможності за умов інституційних змін. Запропонована методика оцінки рівнів конкурентоспроможності вітчизняних підприємств з урахуванням посилення процесів глобалізації та зміни векторів інтеграційних процесів. Проаналізовано тенденції й динаміку розвитку підприємств харчової промисловості в умовах інституційних змін. Доведено, що динаміка виробництва харчових продуктів не відповідає наявному потенціалу вітчизняної економіки та обмежується низьким рівнем платоспроможного попиту населення. Особливо обмежені фінансові результати господарської діяльності демонструє харчова промисловість загалом та більшість підприємств, які обмежені в рамках дисертаційного дослідження. Цим обмежуються інвестиційні можливості суб'єктів господарювання до активізації відтворювальних процесів, не сприяє оздоровленню фінансового стану підприємств також їхня зовнішньоекономічна діяльність, оскільки чинники екзогенного й ендогенного характеру суттєво стримують позитивну динаміку експортно-імпортних операцій. У межах дослідження здійснено критеріальний вимір модернізаційного стану підприємств харчової промисловості та окреслено доміанти, які забезпечують активізацію цих процесів для запозичень структурних перетворень у вітчизняному промисловому комплексі. Підкреслено вадливу роль інновацій у активізації конкурентних переваг підприємств цієї сфери, особливо на ринках країн ЄС, що потребує поглиблення маркетингових досліджень на засадах консюмеризму, брендингу, запровадження світових стандартів якості продукції. Запропоновано стратегічні напрями розвитку підприємств харчової промисловості за умов реальних змін їх інституціонального середовища, особливо через реалізацію політики децентралізації владних повноважень, програмування активного імпортозаміщення, формування мережевих та кластерних формувань у агропромисловій, науково-технічній та освітянській сферах. Ключові слова: доміанти розвитку, інтеграційні процеси, екзогенні та ендогенні фактори, модернізація, інноваційний розвиток, фінансові можливості, ресурсна компонента, кластеризація, інституційні зміни, маркетинг, брендинг.

2. Thesis for the scientific degree of Doctor of Economic Sciences by specialty 08.00.04 – Economics and management of enterprises (by types of economic activity). – Chernihiv National University of Technology of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Chernihiv, 2018. The dissertation was performed in the PHEI “Ukrainian Humanities Institute”. The dissertation is a manuscript, which substantiates theoretical and methodological principles. Practical recommendations for the formation of the dominant components of food industry development and management of the processes of their implementation in the context of institutional changes have been developed. The essential characteristics of the food and food industry within the processing industry of Ukraine are determined and directions of harmonization of their interests with other spheres of economic activity are outlined. The theoretical aspects of the food industry influence on the processes of public reproduction and peculiarities of the development of these enterprises in the conditions of the effects and contradictions of the transformation period are revealed in the paper. The methodological approaches to the estimation of the development of food industry in modern conditions are substantiated. In particular, the factors of influence on qualitatively new changes of their state to ensure competitiveness under the conditions of institutional changes have been determined. The method of estimation of competitiveness levels of domestic enterprises taking into account strengthening of globalization processes and changes of integration processes vectors is offered. Tendencies and dynamics of development of food industry in the conditions of institutional changes are analyzed. It is proved that the dynamics of food production does not meet the existing potential of domestic economy and is limited to the low level of solvent demand of the population. Particularly limited financial results of economic activity demonstrate food industry in general and most enterprises, which are limited in the framework of dissertation research. This is limited to investment opportunities of business entities to intensify the reproduction processes, does not promote the improvement of the financial condition of enterprises as their foreign economic activity, since the factors of exogenous and endogenous the positive dynamics of export-import operations significantly hinder the nature. Within the framework of the research the criterion dimension of modernization state of the food industry enterprises is carried out and the dominants are outlined, which provide

the activation of these processes for borrowing structural transformations in the domestic industrial complex. The most emphasized role of innovations in enhancing the competitive advantages of enterprises of this sphere, especially in the markets of EU countries, which requires deepening of marketing researches on the basis of conformation, branding, adoption of world quality standards products. The strategic directions of the development of the food industry enterprises in the context of real changes in the institutional environment are determined, due to the processes of decentralization of management activities towards increasing the role of local governments, programming of import substitution, development of network and cluster formations. Keywords: dominant development, integration processes, exogenous and endogenous factors, modernization, innovation development, financial capabilities, resource component, clustering, institutional changes, marketing, branding.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бутко Микола Петрович
2. Butko Mykola Petrovych

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бутко Микола Петрович

2. Butko Mykola Petrovych

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Величко Олександр Петрович

2. Velychko Olexandr

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коваленко Ольга Володимирівна

2. Kovalenko Olha

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пономаренко Тетяна Вадимівна

2. Ponomarenko Tetiana Vadymivna

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Бутко Микола Петрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ільчук Валерій Петрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.

